

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P Félévre 4 P
Negyedévre 2 P

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 39. szám.

Vasárnap, szeptember 25.

„Az ígéretések terén a kormány sohasem érheti utól az ellenzéket!”

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök beszéde az Egységspárti értekezletén.

Az Egységspárt szeptember hó 14-én értekezletet tartott, melyet Mayer János nyitott meg. Elsőnek Takács Géza szólalt fel, aki a vetőmagakció kérdését tette szóvá. Zsóry Lajos ugyan-
ebben a tárgyban szólalt fel. Kérte továbbá a szórumbeszerzés
megkönnyítését és megfelelő tarifakedvezmény biztosítását a
burgonyaszállításokra.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter részletesen válaszolt
a felszólalásokra és kifejtette a vetőmagakció részleteit. A szé-
rumkérdést állandóan napirenden tartja. Reméli, hogy rövide-
sen javaslattal jöhet majd e tekintetben az értekezlet elé.

Vagy Miklós báró különböző gazdasági vonatkozású kérdé-
seket tett szóvá. Köszönetet mondott a földművelésügyi minisz-
ternek, hogy a vetőmagakcióval kapcsolatban a háromholdas
kategóriát kiterjesztette. Szóvá tette a gazdakörök eladósodá-
sának kérdését is. Végül sürgette a dohánytermelési szaktanács-
nak mielőbbi összehívását. Örfly Imre ugyancsak a gazdakörök
eladósodásáról beszélt. Patacsy Dénes a kartelek megrendszabá-
lyozását, az álláshalmozás megszüntetését, a kisüst problémáját
és a borpárlatrendelet hiányait tette szóvá. Lukács Béla a
falusi kistakásépítő akció ügyéről szólott, megállapítva, hogy

Kép a devecseri római katolikus legényegylet huszonöt eszten dős jubileumi ünnepségéről.

Középen (balról jobbra): Schandl Károly dr. ny. államtitkár, Alasz Miklós plébános, a legényegylet elnöke és Pintér József
pápal kamarás, az Országos Legényegylet elnöke.

ez volt az egyik legsikerültebb kormányintézkedés. Azt kérte, hogy az elemi csapások által sújtott juttatottak hátrálékainak törlesztési idejét három évre hosszabbítsák meg.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy tudomása szerint *egyetlenegy juttatottal sem történt a törlesztések elmaradása miatt árvérczés*. Vannak azonban notórius nemfizetők, akikkel szemben fel kellett lépni.

Simon János szintén a *retómegegyezésről*, majd a *kartellkérdésről*, a *kamatleállítás kérdéséről* és a *téli iáségakció megszervezéséről* beszélt. Hangoztatta, hogy a párt teljes bizalommal áll a kormány mögött a meghozandó intézkedések ügyében.

Payr Hugó a párt belső életének egyes kérdéseit tette szóvá.

Hayner János válaszolt Payr Hugónak, hangoztatva, hogy a pártvezetőség, miként a múltban, úgy a jövőben is a párttagok részéről felmerült mindenféle kívánságot a legnagyobb körültekintéssel vizsgál meg és honorál.

Marschall Ferenc hangoztatta, hogy a párt *vállal minden munkát, ami a nemzet megmentéséhez szükséges*. Nem hajlandó azonban semmiféle fantazmagóriába beletévedni és minden demagógiával szembe azt a realpolitikát helyezi, amelynek alapján a párt eddig is állott. *A gazdaságosságok és a kamatkérdés tekintetében az operációs késhez kell nyulni*. Az operációs kést szeretné látni a kereskedelemügyi miniszter kezében is a *kartellkérdés* terén. Megoldásra kell vinni az *ipari szeszgyártás* kérdését is s foglalkozni kell a *devizakérdés rendezéséről*. Követelt végül, hogy a minisztertanács adjon a belügyminiszternek széleskörű felhatalmazást, hogy *mindenféle demagógia ellen a legszigorúbban és azonnal fellépessen*.

Károlyi Gyula gróf beszéde.

Ezután Károlyi Gyula gróf miniszterelnök szólalt fel.

— Legyen szabad a pártértekezletet arra kérnem, — mondotta — hogy azokkal az igen nagy horderejű és igen nagyfontosságú kérdésekkel, mint amilyen a *kamatkérdés és egyéb pénzügyi kérdések*, most részletesen ne foglalkozzam. Emlékeztetem a pártot arra, hogy ezelőtt két héttel tartott pártértekezleten voltam bátor kijelenteni, hogy ezek a kérdések a kormány részéről *feldolgozás alatt állanak*, amint a kormány ezekkel az intézkedésekkel, rendeletekkel, vagy törvényjavaslatokkal elkészült, a pártértekezlet elé hozza, még mielőtt azok a 33-as bizottság, vagy a képviselőház elé kerülnének, hogy módot nyújtsanak a pártnak a hozzászólásra.

— Az ország gazdasági és pénzügyi bajok folytán ma kétségtelenül *súlyos helyzetben van*. Ilyen körülmények között érthető, hogy sem a kormány, sem a kormányt támogató párt nem örvendhet valami nagy népszerűségnek és az *ellenzéki pártoknak könnyű a mai helyzetben népszerűsége szert tenni és a meglévő elégedetlenséget kihasználni*. De az én nézetem szerint a mai helyzet nem indokolja azt, hogy akár a kormány, akár a párt a népszerűség elnyerése érdekében letérjen arról az *objektív és realis utról*, melyen az ország érdekében és a jövő szempontjából járnia kell. *Az ígéretések terén a kormány és a kormánypárt sohasem érheti utól az ellenzékét, mert az szabadon ígérhet mindent, mert ugyanis bizonytalan az a terminus, mikor ígéreteit beválthatja. Nem reszkiroz tehát semmit, ha szabadon ígéri azt, amit a közönségnek jól esik hallania*.

— Sem a kormány, sem a kormánypárt az ígéretések terére nem léphet. Senki sem hallott tőlem olyan ígéreteket, melyekről nem lett volna az a meggyőződése, hogy be is tudom őket váltani. Csakis olyan intézkedések lehetnek maradandó értékűek, amelyek a gazdasági és pénzügyi életet valóban alátámasztják és azt biztosítják. *Minden olyan intézkedés, amely pillanatnyilag népszerűnek látszik és egy rövidéletű jóhangulatot biztosít, amely azonban rövid idő alatt a gazdasági élet esetleges felfordulására vezet, politikai szempontból teljesen elhibázott fegyver volna, mert a visszahatás csak annál erősebben volna érezhető*. Idesorolok elsősorban minden olyan tendenciát, amelynek következménye a pengő gyengítése és

egy infláció volna. *Erre a végzetes lejtőre nem szabad csuszunk, főtörekvésünk ettől megóvnunk az országot, mert amint megtesszük az első lépést ezen a lejtőn, többé nincs megállás*.

— Marschall Ferenc képviselőtársam, — folytatta a miniszterelnök — több lendületet, cselekvést kíván és elítéli a csodavárást és a töprengést. Szeretné tudni azt a célt is, amelynek érdekében a pártnak és a kormánynak továbbra is munkálkodnia kell. A cselekvést különbözőképpen lehet értelmezni. Elismerem és hibának rovom fel magammal szemben, hogy *eddig nem beszéltem eleget*, mert úgy veszem észre, hogy *nálunk a közéletben a beszédet szokták cselekvésnek tartani*. Ezen a téren én bizony fogyatékos vagyok.

— A kormány legfőbb célja, amit már több ízben hangoztattam és amit a párt is helyesléssel fogadott, az *alkalmazottak egyensúlyának helyreállítása és a pengő stabilitása*. Ez igen nehéz és nagy fáradságot, állandó küzdelmet jelent a kormányra nézve. *A termény értékesítése is állandó célja a kormánynak*. Ez elsősorban a külföldi vásárló országokkal való megegyezéstől és a szerződésektől függ. Mi e tekintetben *igyekezünk a lehető legjobb eredményt elérni*, azonban akkor, amikor minden ország arra a nézetem szerint, végzetesen téves, sőt veszedelmes gazdasági politika terére lépett, hogy az önellátást tűzte ki célul, igen nehéz munka gazdasági terméneinknek piacot biztosítani.

— Marschall Ferenc a *tempórol* is beszélt. Olyan kormány, amelynek a tempót diktálják, az nem kormányoz. Az operációs kést is említette. Az operáció lehet feltétlenül szükséges, el is lehet kerülni, lehet azonban, hogy az operáció sikerül, de a beteg meghal. Az kétségtelen, hogy a mi gazdasági életünk beteg. De beteg az egész világ gazdasági élete. Részleges operációval nem fogunk tudni eredményt elérni. *Ha a gazdasági betegegy operációval gyógyítható, azt csak egy közösen elhatározott operáció érheti el*. Mindaddig, amíg erre a többi államok nem hajlandók, egy ilyen kis ország, mint amilyen mi vagyunk, kénytelen, mert hiszen mást nem is tehet, *megfelelő injekciókkal tartani az életet*.

— Ki kell várni azt az időt — mondotta a továbbiak során a miniszterelnök, — *ami nem hiszem, hogy távol volna már*, amikor az általános gazdasági helyzet megjavul. Egyetért azzal a nézettel, hogy szükséges a párt tagjainak a választóközönséggel való szorosabb érintkezése és foglalkozása. *De nem helyes az az ut, amelyen hangulat által akarják diktálni a tempót, olyan politika tekintetében, amelyre nincs meg a realis bázis*. Ettől az uttól óvakodni kell és erre az utra a kormány senkit nem követhet.

Kenéz Béla felszólalása.

Kenéz Béla kereskedelmi miniszter szólalt fel ezután. Marschall Ferenc azt kívánta tőle, hogy ő is vegye kezébe az operációs kést. Már két esetben megmutatta, hogy nem íjed meg az operáció alkalmazásától. Emlékeztet a *helyi érdekű vasutak megrállásának* kérdésére, valamint a *külföldi szén behozatalának megtöltására*. Ha azonban valaki az operációs késhez akar nyulni, annak ismernie kell a beteg test anatómiáját is és bizony, a lelkiismeretes férfinak töprengenie kell, meg kell fontolnia cselekedeteit. Egy nemzet vérkeringése sokkal komplikáltabb, mint az emberi testé. *A tempódiktálásnál nem szabad csak a közhangulat után menni*. Azok a kritikák például, amelyek a szén árának megállapításával kapcsolatban elhangzottak, észbe juttatják azt a költőt mondást, hogy *nincs rosszabb a tudatlan terékenységűnél*. Nem véd sem bányát, sem kartell és biztosíthatja a főváros közönségét, hogy *megfelelő áron fog jutni a háztartási szénhez*. Egyébként hajlandó a kartellkérdés egész komplexumát a pártbizottság elé terjeszteni.

A pártértekezlet ezzel véget ért.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére

Meg kell fékezni a szérumkartel mohóságát!

Hol van az árelemző bizottság? — Miért késik a karteltörvény érvényesítése?

Sokszor halljuk a gyáriparosok panaszát. Iparelles agitációról beszélnek, népszerűség hajhászásról, a közvélemény hangulatának megváltozásáról. Aggudalommal látják az alaptalan vádakot, pedig szerintük a gyáripar nagy szerepet játszik az ország felépítésében.

Mit mond a Gazdaságkutató Intézet?

Igy szólnak ezek a mondatok. Közben pedig a Magyar Gazdaságkutató Intézet is részletesen megállapítja azt, amit az ország mezőgazdasági társadalma már tud, hogy a kartelek szőröstül-bőröstül megeszik ezt az országot. Évek óta egyebet sem teszünk, mint arról írunk és beszélünk, hogy a kartelek ártulkozásait le kell nyesegetni és a kartel fáját gyökerestül ki kell tépni a magyar ugarból, ugyanakkor azonban új kartelek képződnek, új kartelárok alakulnak és az ipari termékek több, mint 30 százalékkal magasabbak, mint mennyinek kellene lenniök, akkor, ha a mezőgazdasági árak hanvatlásának megfelelően csökkennének. És ez a 30 százalékkal magasabb árszint kizárólag a kartelek árpolitikájának következménye.

Sőt tovább megy a megállapítás, mert amíg a megélhetés egyre nehezebb, a falu zsebe mindjobban üresebb és az értékesítés szinte lehetetlen lesz az általános árnívó hanvatlásával, addig a kartelek gyarapodnak, óriási nyereségeket könyvelnek el és sikerrel állnak ellent a gazdasági válságnak.

És különösen szomorúan fest nálunk a helyzet. Mi agrárállam vagyunk. Az ország alapját a föld és terméke képezi. Ugyanakkor a termelő azt látja, hogy minden szorgalma kárba vész. Ami terem, annak értéke nincs. A hérlök még a kis árendát sem tudják kihozni. Rengefeg a foglalás. A kis buza megsült. A kukoricának nincs ára. A gazda jövedelme egyre csökken, kiadása pedig mindig több lesz. A falu mérlege megbillent. A falu vásárló népe a földön fekszik. És a kartelek diktálta árak egyre magasabbak, mert a szervezett gyáripar kihasználja a szerencsétlen mezőgazdaságot és a falu népét. Ugyanis, amíg a mezőgazdasági árak a háború előttihez képest 24,6 százalékkal csökkentek, addig az ipari félgyártmányok és készáruk 118,7 százalékos drágulásról tanuszkodnak. De vannak olyan ipari tömegcikkék, melyek 200—300-szoros drágulást is mutatnak.

Nem mi mondjuk ezt, hanem a Magyar Gazdaságkutató Intézet, tehát hivatalos szerv és a Gyáriparosok Szövetsége mégis arról panaszodik, hogy lelketlen izgatás folyik ellenük. Ezzel szemben megállapítjuk a falu nevében is, hogy maguk a kartelárok agítálnak a kartelipar ellen és a GyOSz panaszai nem jogosak.

Mit beszél a gazda?

De nézzük a vidéket. Itt van a sertésszérum ügye. A napokban Hajduságban jártam. Egy tekintélyes, 600 holdas gazda mondta el a következőket. Leirom ugy, ahogy volt. Semmit sem teszék hozzá, mert maguk a tények és a számadatok mindennél jobban beszélnek.

— A sertésszérum ügye ma már országos ügy, mert országszerte döglök a disznó, — mondotta barátom. — A gazdák szívesen oltatnának, de nem bírják. Drága, megfizethetetlen a szérum. Valósággal garázdálkodik a kartel. Nincs arányban a gazda jövedelmével. Pedig mezőgazdasági állam vagyunk. És országos jelentőségű is, mert pusztul a sertés. Rákfenénk, hogy a védekező szerek megfizethetetlenek. Egyrészt hirdetjük és azt akarjuk, hogy a nép használja, másrészt pedig nem tudjuk megvenni.

— Ma az a helyzet, — folytatta — hogy többé kerül a védekezés, mint amennyi pénzt kapunk a sertésekért. Saját esetemmel igazolom.

És barátom elővette noteszát, amelyek azt mutatták, hogy

165 darab 15—25 kilós kismalac beoltásához kell 700 P áru szérum, a hozzávaló vírusz 37 P, küldöncdíj, vasuti költség, stb. 60 P, 3 százalékos forgalmi adó 20 P, összesen 817 pengőbe kerül tehát a beoltás. Ez esetben is eldöglik 3—5 százalék.

— Ha eladja a 165 darab malacot, kap érte összesen 3000 pengőt, ebből levonva az oltás költségét, 817 pengőt, marad 2183 pengő, ennyit kap tehát 165 darab malacért, ami darabonként 13,3 pengős árnak felel meg. Ez pedig a feleltett dara árát sem fedezi. Hol tehát a gazda haszna?

Barátom mindjárt meg is felelt rá.

— A szérumkartel zsebében.

Hogy pedig milyen óriási haszonnal dolgozik a szérumkartel, errenézve a következő példa szolgáljon.

— Egy disznóból átlag 3 liter szérumot kapnak, amelynek literjét 105 pengőért adják el. Tehát 315 pengőt kap egy disznóból nyert szérumért. Ezt a disznót ma 80—100 pengőért megveszik. A huson és zsiron kívül, amit szintén értékesítenek, csak magáért a szérumért 315 pengő üti a kartel zsebet. Tudomásom szerint, — folytatta — Ausztriában a sertésszérum félannyiba kerül, mint nálunk, pedig az nem agrárállam, hanem ipari ország.

◎

Szavá tettük a Vasárnap hasábjain a szérumügyet, mert lehetetlen, hogy a magyar falu népe ott vergődjék tehetetlenül a szérumkartel kezében és nézze reménytelenül sertéseinek pusztulását, csak azért, mert a kartel jóvoltából nem tudja megfizetni az árakat.

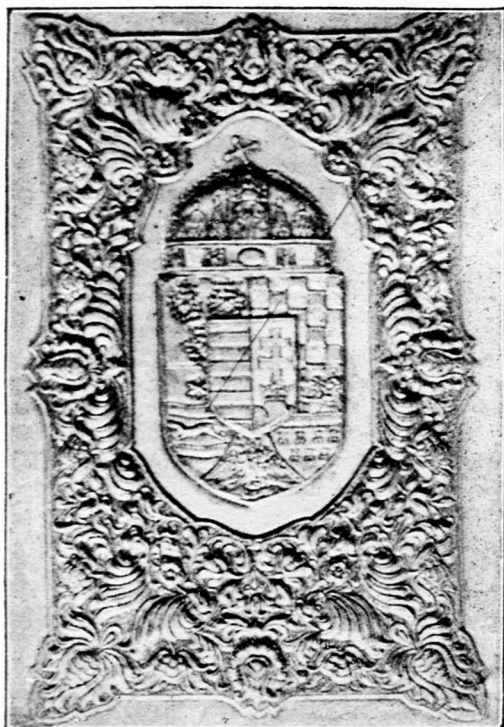
Követeljük tehát, hogy az illetékesek szállítsák le a szérum árát, ugy, hogy a gazda meg is fizethesse és meglátják, hogy az üzlet is jobban megy és a falu is megél, mert ma az árak agítálnak legjobban a kartelipar ellen.

És valljuk meg őszintén, egész jogosan is. Ha pedig ezt nem teszik meg jószántukból, akkor hát jöjjön a drákói szigorúságú karteltörvény, amely azonban a falu mentője legyen.

Szekeres László dr.

Mi a buza ára a legfontosabb világcikkekön?

Szeptember hó 13-án a fontosabb gabonatözsdeken a következő árakat fizették búzáért, pengőre átszámítva, métermázsánként: *Csikágó* (Északamerika) szeptemberre 10,70 P, decemberre 11,44 P, májusra 12,50 P. — *Winnipeg* (Kanada) októberre 11,11 P, decemberre 11,42 P. — *Buenos-Ayres* (Brazília) szeptemberre 13,94 P, októberre 14,08 P. — *Liverpool* (Anglia) októberre 12,44 P, decemberre 12,37 P, márciusra 12,46 P. — *Rotterdam* (Belgium) szeptemberre 12,07 P, novemberre 11,50 P. — *Milanó* (Olaszország) októberre 33,90 P. — *Bécs* (Ausztria) magyar tiszavidéki készáru 30 P, jugoszláv készáru 30,40 P. — *Pozsony* (Csehszlovákia) készáru 24,65 P. — *Ujvidék* (Jugoszlávia) bácskai készáru 12,70 pengő. — *Temesvár* (Románia) bácskai készáru 15,40 P. — *Budapest* tiszavidéki készáru 13,70 P, októberre 12,76 P, márciusra 14,12 P.

A Borah szenátor számára készült album diszkötése.

A magyar nemzet köszönete Borah szenátornak.

Borah szenátor ismeretes nagyjelentőségű és bátor revíziós állásfoglalásának hatása alatt Debrecen város közgyűlése megkereste az összes vármegyét és városokat, hogy üdvözöljék Borah szenátort. A felhívásnak az összes vármegyék és városok eleget tettek és a díszesen és művésziesen kiállított üdvözlő-lapokat megküldötték Debrecen polgármesterének, aki a beküldött lapokat diszalumba köttette. A hatalmas album a magyar iparművészetnek egyik legszebb alkotása. Az első lapot a magyar igazság három nagy harcosának: Kossuth Lajosnak, Borah szenátornak és Rothermere lordnak képei díszítik. A második lapon a magyar nemzet nevében a Magyar Revíziós Liga többek közt a következő szöveggel üdvözli Borah szenátort:

„Szenátor Ur! A Magyar Revíziós Ligába tömörült férfiak és nők osztály és társadalmi pozícióra való különbség nélkül valljuk: a trianoni szerződés kegyetlen, értelmetlen és elviselhetetlen diktátum, amely méltatlan a XX. század civilizációjához, a népek demokratikus fejlődéséhez s amely gazdasági romlásba vitte Magyarországot és vele egyetemben az egész Dunamedencét is, de azonkívül hódítókra és meghódítottakra osztályozza a népet és lehetetlenné teszi a kölcsönös megbékülést.

De valljuk azt is, hogy Szenátor Ur megérdemli az egész magyar nemzet háláját és tiszteletét, mert hű maradván az Egyesült Államok nemes hagyományaihoz, amerikai bátorsággal és szókimondással fellépett az igazságtalan békeszerződések ellen és az emberi jog és igazság mellett foglalt állást.“

Az albumot a Magyar Revíziós Liga megbízásából Drózy Győző, az amerikai Magyar Revíziós Liga elnöke vitte magával és szeptember végén az amerikai magyarság nagy küldöttsége fogja átadni Washingtonban Borah szenátornak.

A cséplést hatósági ellenőrzés alá akarják helyezni.

A Kereskedelemügyi minisztériumban szeptember 21-én mezőgazdasági és ipari értekezlet lesz a gabona cséplésénél előálló szemvesztések elkerülése érdekében teendő intézkedésekről. Az értekezlet elé kerül a kereskedelemügyi miniszter törvénytervezete a gabona cséplésének ellenőrzéséről.

A törvénytervezet a gabona cséplésére rendelt gépeket, azok szerelvényeit, valamint a gabona cséplését hatósági ellenőrzés alá helyezi. Az ellenőrzést a kereskedelemügyi miniszter által a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben öt évre kijelölt cséplési felügyelők végzik. Cséplési felügyelőkké csak olyan közszolgálati alkalmazottak jelölhetők ki, akik gépészmérnöki, mérnöki, erdőmérnöki vagy kohómérnöki oklevéllel, a közgazdasági egyetemen nyert mezőgazdasági oklevéllel, vagy valamely mezőgazdasági akadémián nyert diplomával, végül az állami felsőbb ipariskola gépészeti szakosztályának elvégzéséről szóló végbizonysítvánnyal rendelkeznek. Ezeket a kijelölt felügyelőket fölttes hatóságok a cséplés tartamára szabadságot kötelesek. Működésükben az iparfelügyelők jogállása illeti meg őket és hivatali állásuknak megfelelő napidíjakra és uti-költség megtérítésére tarthatnak igényt kiküldetésük tartamára. Ezenfelül a kereskedelemügyi miniszter működési pótlékot is megállapít részükre. Az ellenőrzést olyképpen kell a törvénytervezet szerint foganatosítani, hogy a cséplési munka egy óránál hosszabb megszakítást ne szenvedjen. Csak ott tehet javaslatot a cséplési munka azonnali beszüntetésére, ahol a cséplésnél foglalkoztatott emberek testi épségét közvetlen veszedelem fenyegeti. A törvénytervezet szerint a kereskedelemügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben megállapított átmeneti idő kitűzésével elrendelheti, hogy gabonát gépléssel csak olyan egyén közvetlen felügyelete alatt szabad cséplni, aki az ebből a célból kijelölt tanfolyamot elvégezte, az előirt szakvizsgálatot sikerrel letette, vagy a szükséges szakismereteket a kereskedelemügyi miniszter által rendeltleg megállapított módon megszerezte. A cséplőgép körüli szolgálatra csak tizenhat évnél idősebb, a cséplőgép etetésére csak huszonnégy évesnél idősebb, férfineműhöz tartozó egyének alkalmazhatók és a cséplőgépetetésére alkalmazott egyének kétóránként felváltandók. Nőket a cséplőgép körül alkalmazni nem szabad.

Megindul a cserebuza-akció.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter a termelés folytonosságának biztosítása céljából cserebuza-akciót rendelt el. Lehetővé akarta ezzel tenni, hogy azok az aszály- és rozsokarsujtotta kisgazdák, akiknek vetőmag céljára alkalmas búzájuk nem termett, gyengeminőségű búzájukat vagy rozsukat becserélhessék jóminőségű és vetőmagnak alkalmas szokványbuzára.

Most a miniszter megállapította az egyes körzetekre a cserebuza-akció kereteit. Szükszó részére 1700 métermázsza, Baja részére ugyanannyi, Baranya részére 23.000, Békésmegye részére 3000, Biharmegye részére 9000, Borsodmegye részére 29.000, Hajdumegye és Debrecen részére 7000, Heves részére 9000, Nógrád részére 1600, Szabolcs részére 3800, Szatmár részére 3000, Szolnokmegye részére 1200 és Zemplénmegye részére 6000 métermázsza a buzavetőmag. Ezen a kereten belül azok az 1—20 kat. holdig terjedő területen gazdálkodók, kisbirtokosok, vagy kisbirtok kapcsolhatók be a vetőmag-csereakcióba, akik gazdasági kárt szenvedtek.

A Futura által csere ellenében kiosztandó buzavetőmagnak legalább 78 kilogramm fajsúlyu, aszott szemektől mentes és legfeljebb két százalék idegen anyagot tartalmazó rostált szokványbuza minőségűnek és lehetőleg az egységes buzatermelés céljából az illető körzetre megállapított fajtájúnak kell lennie. E tekintetben a földművelésügyi miniszter rendelete úgy intézkedik, hogy Fejér, Győr, Komárom-Esztergom, Sopron, Vas és Veszprém vármegyék területére egyfajta, Bács, Csanád, Csongrád és Pest megyék, valamint Szeged és Hódmezővásárhely területére másik fajta, Békés, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Szolnok vármegyék területére harmadik fajta búzát jelölt ki vetőmagul.

Hát nem kell-e tönkremenni?

A magyar kisgazdának tengernyi bajai közepette egyik legnagyobb réme, amikor adósságaiból kifolyólag egy-egy lelkiismeretlen ügyvéddel kerül szembe. A magyar szabadelvűség fénykorában, ezelőtt 50—60 esztendővel alkotott és azóta már régen elavult törvények alapján egy-egy lelkiismeretlen ügyvéd még ma is tetszése szerint teheti tönkre a teljesen védtelen gazdát. Sajnos, a közel-múlt időben hozott ugynevezett gazdavédő rendeletek sem elég hatásosak arra, hogy a kisémberek megszabaduljanak az örökös zaklatástól és kész prédájává ne legyenek egy-egy lelkiismeretlen ügyvéd fékezhetetlen mohóságának. Ime, egy megdöbbentő példa:

Az egyik sopronmegyei községből való 30 holdas gazda négy évvel ezelőtt 1000 pengő kölcsönt vett fel egyik helybeli magánzótól. Két évig a 16 százalékos kamatot rendesen fizette, az utóbbi két évben különböző csapások miatt azonban már nem tudta a kamatot sem rendesen fizetni. Ezért tőle 1427 pengőről kértek váltót s mivel az adós a felszámított kamatokat igen soknak találta, a váltóadást megtagadta. Erre következett a per. Folyó év tavaszán megjelent egy ügyvéd végrehajtóval, becsússal s lefoglalta az adós kiskoru fiának egész gazdasági felszerelését, sőt a leendő termést is. Mikor a gabona be lett takarítva, alig hogy a cséplés befejeződött, újra megjelentek a hivatalos személyek és lefoglalták az egész gabonát és zárgondnokot rendeltek ki kiskoru fiának összes ingatlanára. Zaklatás zaklatást ért. A különböző címen felszámított költségek szinte toronymagasságig emelkedtek. Kiderül ez a járásbíróshoz benyújtott kérvényből, amelyben az ügyvéd a hitelező nevében kielégítési végrehajtás elrendelését kéri. Ebben a tőketartozáson kívül a következő már eddig felmerült költségek szerepelnek: 91.95 pengő perköltség, 33.10 pengő kielégítési végrehajtás kérésű költség, 66.60 pengő kielégítés végrehajtás-foganatosítási költség, 20 pengő zárlati kérvény költség, 61.20 pengő zárlat-foganatosítási költség, a kérvény szerkesztéséért 38 pengő, bélyegre 5 pengő, bekelezési illetékköltség 2 pengő. Ez összesen 317.95 pengő költséget tesz ki 1000 pengő tőketartozás után. A folytatólagos kielégítési végrehajtás iránti kérelem „az okozandó későbbi költségekre” is vonatkozik. Ebből következik, hogy a költségek sorozata még nem zárult le, hanem valószínűleg folytatódik, amíg csak megfogható vagyon áll rendelkezésre.

Igy fest a kisgazdavédelem Magyarországon 1932-ben!

Kedvezmények az adófizetésnél.

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) szeptember hó 14-én megjelent száma közölte az együttesen kezelt *közadók hátralékainak fizetésére adandó kedvezmények* és az ezzel kapcsolatos rendelkezések tárgyában kiadott kormányrendeletet. A rendelet a súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel az adóhátralékosoknak az adótartozások könnyebb rendezését teszi lehetővé.

A rendelet egyfelől a késedelmi kamatok teljes elengedését, másfelől pedig az 1931. év végéről fennálló adótartozások részletekre való felosztásával kívánja az adóhátralékosok részére a tartozások befizetését megkönnyíteni.

A kamatmentes fizetési kedvezmény elérését a rendelet minden esetben általánosságban ahhoz a feltételhez köti, hogy az adóhátralékos a folyó évben legalább olyan összeget fizessen be szeptember végéig, amely eléri a folyó évre eső adók háromnegyed részét. Például akinek terhére a folyó évre 400 pengő adót vetettek ki, csak akkor részesülhet kedvezményben, ha a folyó évben legalább 300 pengőt fizetett, illetve fog fizetni szeptember végéig.

A rendelet a hátralék összegére való tekintet nélkül teljes kamatmentességet biztosít mindazoknak, akik adótartozásukat az év október végéig teljes egészében kiegyenlítik. Ezek az adózók még abban a kivételes kedvezményben is részesülnek, hogy az 1932. július elseje óta teljesített befizetések során főlzá-

mitott késedelmi kamatokat tőketartozásuk törlesztésére kell átszámolni.

A rendelet szerint az adózók részére a pénzügyi hatóságok által eddig engedélyezett s ezidő szerint is hatályos részletfizetési kedvezmények, vagy az ez év végén tul nem terjedő fizetési halasztások esetén az adózók — a fizetési feltételek pontos betartása esetén — kamatmentesen egyenlíthetik ki tartozásukat. Ez a kamatmentesség kivételesen megilleti azokat a mezőgazdasággal foglalkozó adózókat is, akik a folyó évben szenvedett elemi csapások következtében a jövő évi aratásig kaptak fizetési halasztást.

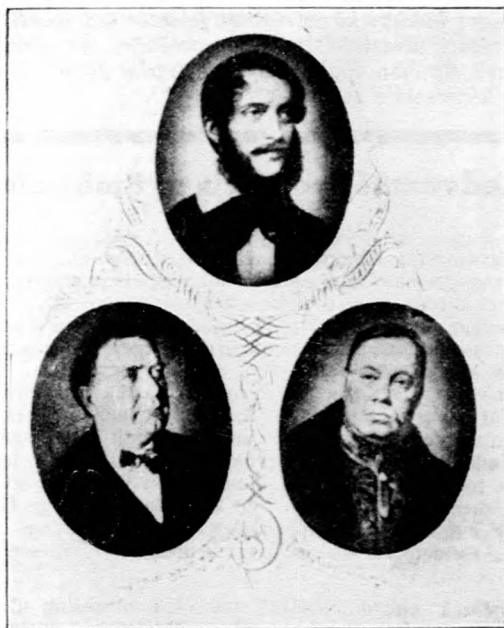
A rendelet lehetővé teszi továbbá, hogy azok az adóhátralékosok, akiknek az 1931. évről fennálló tartozása 5000 pengőnél nem nagyobb, hátralékos tartozásukat a folyó adókkal együtt, a folyó év október hónapjától kezdődőleg, abban az esetben, ha az 1931. év végén fennálló hátralék a félévi előírást nem haladja tul, tizenkét havi, ha a félévi előírást túlhaladja, 24 havi s végül ha a kétévi előírást is túlhaladja, 30 havi kamatmentes részletekben törleszthessék.

Mindazok az adóhátralékosok, akik kamatmentes részletfizetési kedvezményre igényt tartanak, ha az 1931. év végén fennálló tartozásuk az 500 pengőt nem haladta tul, kérelmüket az illetékes községi elöljáróságnál, illetőleg városi adóhivatalnál illetékmentesen terjeszthetik elő; az 500 pengőnél nagyobb, de az 5000 pengőt tul nem haladó hátralékosok pedig szabályszerűen felbélyegzett kérelmeikkel a községi elöljáróság, illetőleg városi adóhivatal útján az illetékes pénzügyigazgatósághoz fordulhatnak.

Azoknak az adózóknak, akiknek tartozása az 5000 pengőt meghaladja, kamatmentes, illetőleg 6 százalékos kedvezményes kamat-részletfizetési kedvezményt csak a pénzügyminiszter engedélyezhet.

A fizetési kedvezményekben részesült adózóknak fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy a rendelet alapján kapott kamatmentes részletfizetési kedvezmény feltételeit pontosan betartsák, mert a részlet fizetésére halasztás nem adható és a kamatmentes kedvezmény semilyen címen meg nem újítható. A fizetési határidő elmulasztása esetében a kedvezmény hatályát veszti és a tartozás a kedvezmény tartama föl nem számított késedelmi kamatokkal együtt azonnal be fog hajtatni.

A rendelettel biztosított fizetési kedvezményre igényt tartó adózók kérelmeiket a községi elöljáróságnál, illetőleg a városi adóhivatalnál terjesszék elő.

A Borah szenátor számára készült album harmadik oldala, mely a magyar igazság nagy harcosait: Kossuth Lajost, Borah szenátort és Rothermere lordot ábrázolja.

A stresai értekezlet.

A stresai értekezlet gazdasági és mezőgazdasági bizottságának a gabona kérdésében kiküldött albizottsága egyezménytervezetet készített és azt a bizottság elterjesztette szeptember hó 17-én. Az egyezménytervezet szerint:

1. Valamennyi, vagy majdnem valamennyi állam részt vesz a közép- és kelet-európai államok talpraállításában. 2. Ezek az európai államok a közép- és kelet-európai államok valutáinak és pénzügyeinek helyreállítása és mezőgazdasági helyzetének javítása érdekében pénzügyi hozzájárulást vállalnak. 3. A búzát, takarmányárpat és tengerit exportáló államok kivitelét könnyítéseket kapnak akkora terménymennyiségre, amekkora az 1929., 1930. és 1931. évi átlagkivitelük volt. 4. Ebből a célból az aláíró államok által befizetett hozzájárulások összegéből évente bizonyos összeget (a jelentés nem állapítja meg a pontos összeget) a gabonaárak revalorizálásának céljára fordítanak. Az egyes államok hozzájárulásának összege abban a mértékben csökken, amely mértékben az illető állam buza-, árpa- és tengeribehozatalról szóló kétoldali szerződések alapján tényleges előnyöket nyújt az eladó államoknak. Az említett rendelkezések végrehajtásának biztosítására bizottságot küldenek ki, amelynek székhelye Bázelen lesz. A bizottság feadata: Megállapítani, hogy az egyes államoknak mennyivel kell hozzájárulniuk az általános összeghez. A bizottság előleget adhat a kedvezményben részesülő államoknak. A bizottság számontartja, miként használták fel a mezőgazdasági államok a kapott összegeket.

A kedvezmények fejében a kedvezményben részesülő államok kötelezik magukat: *Általában mérsékelt vámpolitika követésére.* Az egyezmény 1935 október 30-ig marad érvényben. Érvényét közös megállapodással az említett időpont előtt is megszüntethetik.

A stresai értekezlet pénzügyi bizottságának ülésén az agrárállamok képviselői félreérthetetlenül tudomására hozták a bizottságnak, hogy számukra ez az előadói jelentés, amely különösen a hitelező államok érdekeit tartja szem előtt, elfogadhatatlan. A bizottság ennek folytán nem is tudott határozatot hozni, hanem egy öt tagból álló albizottságot küldött ki az előadói jelentés átdolgozására és a határozati javaslatok megszüvegzésére. Az albizottság tagjainak sorában foglal helyet Teleszky János, Magyarország képviselője is.

Kedvezményes áru gyümölcsfacsemete!

Magyarország Európa gyümölcsöskertje lehetne, ha akarna. Az akarás a hangsúly, ezen fordul meg ez az annyira fontos gazdasági kérdés, mert a többi hozzávaló — igt, szint, zamatot — a magyar föld és nap ingyen adja. Gyümölcsöt a mai gazdasági nyomorúságban is érdemes termelni mert nem nagy a befektetés. Míg a gyümölcsfa kicsi, a föld épügy terem, mintha ott sem volna. Ha pedig már terem a fa, akkor tízszer annyit hoz, mint a pusztai föld alatta. Azonban gyümölcsöt csak kiváló minőségűt érdemes termesztetni mert ára csak ennek van. A sílány minden versenyben — a gyümölcsversenyben is — lemarad. A jó fa terem jó gyümölcsöt, fontos tehát először, hogy az elültetett facsemete fajtisza és ne korcs legyen. Ezért facsemetét csak megbízható helyről szabad venni. Másodsor fontos, hogy a csemete egészséges, főlegmentes és erőteljesen fejlett legyen.

Mindezek megfontolásával felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy *Mátéffy Ferenc szentesi földbirtokos faiskolájában* nagyobb mennyiségű, elsőrendű minőségű facsemete kapható.

Jól tudjuk, hogy nagyszabású gyümölcsfatelepitésre egyes termelők anyagiak hiján nem képesek. De néhány fát még a szegényebb ember is tud venni és elültetni a belső telkére. Ismerünk községet, ahol a belső telkek gyümölcsözése többet ér, mint az egész határ termése. A fontos itt az, hogy lehetőleg

egy-két fajta gyümölcsfát ültessen egy faluban mindenki. Így vagóntételben lehet a gyümölcsöt értékesíteni.

Az általunk ajánlott *gyümölcsfacsemete ára darabonként 80 fillér.* A minősége annyira kiváló, hogy más faiskolában ilyet ilyen áron kapni nem lehet. Fajták szerint a csemeték a következők:

Almák: Arany parmen, Téli fehér calvil, Canadai renet, Jonathán, Sárga belle flour, Piros asztrakáni, Fehér asztrakáni, Nyári fontos alma, Nyári piros édes, Nyári vajalma, Cseh rózsza alma, Bismark őszi, Bismark téli, Véralma.

Körték: Debreceni vajkörte, Wilder korai, Klapp kedvence, Zöld magdolna, Cukorkörte, Árpával érő körte, Dr. Guyot Gyula, Erdei vajkörte, Kongresszus emléke, Clairgeue körte, Angoulième hercegnő.

Bírsék: Birskörte, Berecki birs, Naspolya.

Barack: Ananász kajszli, Magyar piros kajszli, Kecskeméti kései rózsza 3 éves és 2 éves.

Ringlók: Nagy piros ringló, Spätt Anna, Ageni szilva.

Szilva: Besztercei muskotály.

Meggy: Fekete spanyol meggy, Korai fekete.

Cseresznye: Kisórsi cseresznye, Pongorádi piros, Dr. Enzt fekete ropogós, Germersdorfi 3 éves és 2 éves.

Megrendelések: *Mátéffy Ferenc földbirtokos (Szentes, Farkas Mihály-utca 15. szám)* címére küldendők.

A facsemeték kitűnően csomagolva, megrendelés után azonnal szállításra kerülnek s a megrendelő címére utánvétellel érkeznek.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A 33-as bizottság ülése.

A 33-as országos bizottság szeptember hó 14-én ülést tartott, amelyen napirend előtt *Gyümörey Sándor* kérte a kormányt, hogy biztosítson az inséges vidékek számára megfelelő mennyiségű és minőségű burgonyát a jövő tavaszra. *Somssich László* gróf felhívta a kormányt, hogy tekintettel a jó rozstermesre, szabadítsa fel a rozskivittelt az engedélyhez való kötöttségtől.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter kijelentette, hogy az altruista intézetek a legmesszebbmenő kiméletek tanúsítják az adósokkal szemben. Sok esetben azonban az adósok egy része egyáltalán nem hajlandó kötelezettségeinek a legminimálisabb mértékben sem eleget tenni.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter közölte, hogy a rozskivittel ugyan engedélyhez van kötve, de az engedélyt minden esetben megadják. A burgonyatermés általában az országban kielégítő és azokon a vidékeken, ahol gyengébb burgonyatermés volt, ott a gabona volt jöminőségű, így ezeken a vidékeken a gabona pótolja a burgonyát. *Takarmányinségről nem lehet beszélni, mert általában kielégítő a termés.*

Koós Zoltán előadó ismertette ezután a társadalombiztosítási járulékokból származó tartozások fizetésére adható kedvezményekről, az együttesen kezelt egyeneseadó hátralékok fizetésére adandó kedvezményekről, a vízimunkálatoknál, út- és vasútépítésnél alkalmazott napszámosságok és munkásoknak részben terménnyel, vagy terményutalvánnyal való kifizetéséről szóló rendelettervezeteket.

Schandl Károly a kisiparosság társadalombiztosítási terheinek lényeges csökkentését sürgette. A közadóhátralékokkal kapcsolatban felveti azt az eszmét, hogy azok a nagyobb földbirtokosok, akik természetben — földben — kívánják az évek óta felgyülemlett adóhátralékokat kifizetni, azoktól a kincstár a hátralékokat földben vegye át. A kincstár ezeket a földterületeket törpe- és kiscsászánknak adhatná haszonbérbe.

Marschall Ferenc felveti a kérdést, hogy nem kellene-e gondolni azokra is, akik nagy erőfeszítések árán rendes időben fizetik az adójukat. Az a nézete, hogy az adószívnál leszállítása az egyetlen út, amely az államkincstári bevételek szempontjából többet eredményez, mint a magas adók megkövesítése. A mai adózóképesség a most megjelent adóstatistika szerint összesen 118-féle közteherrel viaskodik.

Péntek Pál kérte a pénzügyminisztert, hogy az adóhátralékok 1932. évi kamatmentes befizetésének idejét november 30-ig hosszabbítsák meg.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter válaszolt ezután a felszólalásokra. Marschall Ferenc ama megjegyzésével kapcsolatban, hogy adóztatásunk túlfokozott, megjegyezte a pénzügyminiszter, hogy *teljesen egyetért vele*. De a közigazgatás radikális átszervezése nélkül a *közterheken nem lehet könnyíteni*. A mai helyzet azt mutatja, hogy a költségvetésileg előirányzott kiadások előreláthatólag fedezetet nyerhetnek, ha az adózók képesek és készek kötelezettségeik teljesítésére. Sajnos, az *utóbbi időben az adózók egy része nem tesz eleget kötelezettségeinek, ami egészen nyilvánvalóan arra vezethető vissza, hogy a közönség egy év óta jóformán mást sem hall, mint az adóellenyegedések, a kamatellenyegedések követelését és mindenféle kedvezmények kívánását*. Az ilyen kedvezmény is, amely most fekszik a bizottság asztalán, *károsan befolyásolja sokaknak a fizetőképességét*, mert mindig remélnek további kedvezményeket. *Ilyen további kedvezményeket megadni semmiüestre sem szándékozik*.

— A költségvetésben nem történt és nem történhetett gondoskodás esetleges *szükségaktióról*. Amennyiben elkerülhetetlen e célból az államkincstár megterhelése, a szükséges pénz a mai viszonyok között *csakis adóemelésekből* lehet megszerezni. További adóztatásokra azonban *csakis a végső esetben határozná el magát a kormány*, mert mint állandóan hangzott, *az ország máris túlságosan meg van terhelve*.

— Ami a legnagyobb adózók hátralékait illeti, annak a kérdésnek, hogy az ilyen hátralékok neve közzétéssék, ma még nem kíván eleget tenni. Nem barátja egyes személyek kipelegőzésének még akkor sem, ha az illetők egyébként a megsegélyezést meg is érdemelnék. A legnagyobb adózók közül aránylag kevésnek van nagyobb hátraléka, de mégis megokoltan látja, hogy utasítsa közeget, hogy a *nagyobb adózókkal még szigorúban járjanak el, mert, mint a kisembereknél, ezen*

a téren sem befolyásolja őt sem politikai, sem személyes tekintet. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter felszólalása után a bizottság ezután a rendelettervezeteket elfogadta.

Iványi Béla a napirend után azt kérte, hogy a vetőmag-akcióval kapcsolatban megállapított *huszholdas határt emelje fel a földművelésügyi miniszter*.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter válaszában közölte, hogy a *huszholdas határt ötven holdra emelte fel*, a zsellérek fogalmát is liberálisabban fogja kezelni és a zselléreknek juttatott vetőmagot a jövő termésig hitelezi.

Mayer János nyilatkozata.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök szeptember hó 16-án magához kérette Mayer Jánost, az Egységespárt alelnökét, aki behatóan tájékoztatta a miniszterelnököt azokról a szervezeti reformokról, amelyeket a párt vezetősége és a tagok egyaránt megvalósítani óhajtanak. A tanácskozás után Mayer János a következő nyilatkozatot tette:

— A párt *belső szervezetének és a belső vezetésnek átalakítására* vonatkozóan folytattunk megbeszélést a miniszterelnök úrral, aki a különböző kérdések gyors megvitatása és javaslatok megtétele érdekében hozzájárult ahhoz, hogy az Egységespárt *különböző bizottságokat alakítson*. Ezek a bizottságok tárgyalni fogják a *gazdasági és pénzügyi kérdéseket*. Feladatkörük meg lesz szabva és minden képviselőnek módja lesz a *permanens működő bizottságokban elmondani észleteit és javaslatait és ezek késedelem nélkül eljutnak az illetékes tisztségűkhöz az intézkedések megtétele végett*. A mostani megbeszélés is meg erősítette bennem azt a felfogást, hogy a *miniszterelnök meg fogja oldani a gazdaadósságok kérdését*.

Október hó első napjaira elkészül a végleges földteherrendező kormánytervezet.

Nagyarányu vízügyi és utépléti munkák indulnak a mezőgazdasági munkások foglalkoztatására.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter legutóbb több, az agrártársadalmat közelről érintő kérdéssről nyilatkozott és pedig a *földteherrendezésről, a kamatok kérdéséről, a fizetési határidőről, a vidéki lakosság foglalkoztatásáról és a természetvédeletről*. A miniszter többek közt következőket mondotta:

— A kormány, mint ezt a miniszterelnök ur is hangsúlyozta, legelőször és *legsürgősebb teendőjének a földteherrendezést tekinti*. A kormány most készíti elő a végleges megoldásra irányuló tervezetet. Amint a tervezet elkészül, — és ez szeptember végére, de legkésőbb október első napjaira bekövetkezik, — a miniszterelnök pártterkezetet elé fogja vinni.

— A miniszterelnök is hangsúlyozta már, és én magam is csak azt ismételném, amit ő mondott: *minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni kívánunk a bajbajutott gazdaságadalmat* és a megteendő intézkedések magukban foglalják majd mindazokat a lehetőségeket, amelyek könnyíteni fognak a gazdák helyzetén.

— A kamatok kérdésében, a *fizetési határidő dolgában és mindazokban a kérdésekben, amelyek a föld eladósodásával vannak kapcsolatban, olyan megoldást kíván a kormány elérni, amely feltétlenül hosszabb időre nyugvóponton helyezi ezeket a kérdéseket és közmegelégedésre oldja meg a mai helyzetben elsőrendű fontossággal bíró gazdaadósságok, földteherrendezés és kamat problémáit*.

— Amilyen fontosnak tartja a kormány, hogy a teherrendezés kérdésében tiszta helyzetet teremtsen és kedvező megoldást hozzon, éppen olyan fontosnak tartja a *vidéki lakosság foglalkoztatását* is. Különösen fontos ez a tél folyamán, hogy a vidéki lakosság megkereshesse a megélhetéshez szükséges összegeket. *Nagyarányu vízügyi munkálatokat indít a kormány és ezzel olyan munkaalkalmakat teremt, amelyek minden körülmények között produktívek és megvédik az ország nagy területeit azokról az árvízveszedelmektől, amelyek eddig olyan sok kárt okoztak*. Ezeknek a munkálatoknak a mértéke olyan lesz, hogy a *mezőgazdasági munkások és kúbosok tekintélyes részét fogja megelégedéssel juttatni s így a téli időszakra megélhetésük biztosítva lesz*. A vízügyi munkálatokon kívül *utépléti munká-*

latok is megindulnak s a kormány igen jelentős összeget fordít mind a két célra.

— A *termésértékesítésre* nézve is minden tekintetben kész, kidolgozott tervek állnak a kormány rendelkezésére. Természetesen, hogy itt elsősorban az adott helyzettel kell számolni. Az osztrák-magyar kereskedelmi szerződéses tárgyalások szeptember hó 19-én újból megindultak. Én remélem, hogy a már előkészített tárgyalási alapon még a *provisórium letelte előtt létrejön a megegyezés, amely azután a szerződés végleges megkötését fogja magu után vonni*.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Felozlították a német birodalmi gyűlést. Szeptember hó 12-én ült össze Berlinben az új birodalmi gyűlés nagy érdeklődéssel várt első ülése. Az első ülés azonban az utolsó is lett, amennyiben Hindenburg birodalmi elnök a birodalmi gyűlést feloszlatta. Ezt megelőzően a birodalmi gyűlés bizalmatlansági indítványt fogadott el a Pápen-kormány ellen és leszavazta a birodalmi elnök szükségrendeletét. A bizalmatlansági indítványt megszavazása azonban érvénytelen volt, amennyiben a szavazást a birodalmi gyűlés nemzeti szocialista elnöke, Göring, alkotmányellenesen rendelte el. Az új választásokat november elejére írták ki.

Németország háttartfodított a leszerelési értekezletnek. Megirtuk, hogy Németország legutóbb azzal a jogos kívánsággal lépett fel, hogy a hatalmak ismerjék el egyenjogúságát a leszerelés terén és ennek megfelelően vagy szereljenek le szomszédai addig a mértékig, ameddig Németországot a békeszerződés leszerelte, vagy pedig Németországot ismét felfegyverkezik, mert ezt követeli saját biztonsága. Franciaország a németek kívánását elutasította, mire Németország értesítette a leszerelési értekezlet elnökét, Henderson volt angol külügyminisztert, hogy a szeptember 21-én kezdődő tanácskozásokon nem vesz részt.

Rokkavásár a baranyai Szent István községben.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

Előleg az 1932. évi termesztési szerződéses lenmagra.

A növényi olapgyárakkal a folyó évben lenmagtermelésre szerződött gazdáknak a gyárak az áru leszállításától számított 30 napon belül vételárelőlegképpen ez év július 14-től augusztus 14-ig La Plata-lenmagért jegyzett átlag 75 százalékat és ezenfelül még a felárból 3.75 pengőt tartoznak kiutalni. Ezt az ideiglenes elszámolás alapjául szolgáló átlagárat most számította ki a szegedi kender- és lentermelési kísérleti állomás, amelynek kiszámítása szerint a fenti átlagár 6.84 holland forintot, illetve pengőre átszámítva 15.75 pengőt tesz ki. Ennek az ideiglenes elszámolási árnak 75 százaléka, továbbá az esedékes felárrészlet címén 3.75 pengő utalandó ki a gyárak által most a szerződéses lenmagtermelő gazdáknak és ebből az összegből csak a szájk szerződéses ára kerülhet levonásba. A szegedi kender- és lentermelési kísérleti állomás megállapította, hogy a lenmag világpiacon ára a július 15. és augusztus 15-ike közt jegyzett árakhoz képest, métermázsanként körülbelül 1 és fél hollandi forinttal javult, amely áremelkedésnek a szerződéses lenmag végelszámolási árára lesz kedvező kihatása. A szabad (nem szerződéses) lenmagtermelésből származó készletek melébbi bejelentését kéri a szövetséget (Budapest, V. Tiszta István-utca 1.), miután több gyár közvetlenül a termelőnél kívánja idei lenmagzükségleteit fedezni és a lenmagnak így jobb áron való értékesítését kívánja előmozdítani.

Felvétel a szombathelyi téli gazdasági iskolába.

A szombathelyi m. kir. téli gazdasági iskolába való felvételre az igazgatóság pályázatot hirdet. Felvehetőek négy elemi iskolát végzett kiscsajdaiak. Megkívánt életkor legalább 17 év. Az iskola teljesen ingyenes. Tanítási idő november 1-től március 15-ig tart, amikor a kiscsajda gazdasági munkákkal elfoglalva nincs és tanulni is ráér. A téli gazdasági iskola két évfolyamos. Egyébként a felvételi feltételek a egyéb részletes tudnivalók az iskola igazgatóságától (Szombathely, Szent Imre-utca) szerezhetők meg.

Kinevezték a Tejtermelők Budapesti Szövetsége elnökségét.

A földművelésügyi miniszter elrendelte a „Tejtermelők Országos Szövetsége: Budapesti Szövetsége” megalakulását s a szövetség elnökévé felsőházi Nagy Pál felsőházi tagot, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Tejgazdasági Bizottság elnökét, alelnökeivé Elek István dr. földbirtokost és Lukács Béla országgyűlési képviselőt, földbirtokost és igazgatójává Konkoly-Thege Sándor dr. gazdasági főtanácsost, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület főtitkárát kinevezte. A miniszteri rendelet magában foglalja a szövetség belügyminiszteri jogvágyott alapszabályait is.

Hivatalos termésjelentés.

A földművelésügyi minisztérium legutóbbi termésjelentése szerint a tengeri terméskilátása a száraz időjárás miatt csökkent. A korai fajták törését megkezdték. Helyenkint a hirtelen beérés miatt kissé megszorult, azonban ennek ellenére igen jó tengeri-termésre van kilátás. A tengeri folyó évi vetésterülete 2,023,043 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 12.18 métermázsra, összesen mintegy 24,646,200 métermázsra szemes tengertermés remélhető. A mostani becslés szerint várható termésmennyiség a múlt évi végleges termésnél mintegy 9,469,300 métermázsával többnek mutatkozik. — A burgonya terméskilátása a tartós szárazság és a vidékenként fellépő burgonyabetegségek miatt csökkent, a hozam mégis közepesenél jobbnak ígérkezik. A burgonya vetésterülete 512,876 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként 37.17 métermázsra, vagyis összesen mintegy 19,068,600 métermázsra a folyó évi valószínű burgonyatermés. A múlt évben 14,474,938 métermázsra burgonya termelt. Az idei burgonyatermés tehát mintegy 4,593,600 métermázsával többnek mutatkozik, mint a múlt évben. — A cukorrépa a tartós szárazság miatt fejlődésében megállt, terméskilátása közepes. Az idei vetésterület 79,176 kat. hold, kat. holdanként 111.52 métermázsra, vagyis összesen mintegy 8,290,000 métermázsra cukorrépa-termésre lehet számítani. A múlt évben 94,229 kat. hold learatott területen kat. holdanként 102.53 métermázsra, összesen pedig 9,662,039 métermázsra cukorrépa termelt.

Kormányzói elismerés fásításért. A Kormányzó Ur a belügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy B. Tóth Kálmán városgazda, turkevei lakosnak a fásítás és a lötenyésztés körül kifejtett közhasznú munkásságáért elismerése tudtul adassék.

Cseh járőrök behatoltak magyar területre és lelőtek egy földművest. Ipolyvece magyar község határában szeptember 10-én éjjel négy ipolyvecei lakos: Káposzta Mihály, ifj. Káposzta Mihály, Deme István és Deme András át akartak kelni a határon, hogy a szemben fekvő Ipolybalog községbe jussanak. Csak a határt alkotó Ipoly-folyó magyar partjái jutottak el. Itt két tagból álló, arra cirkáló csehszlovák járőr észrevette őket, kerülvél átkelt a magyar partra és magyar területen üldözni kezdte a menekülőket. A cseh járőr, miután látta, hogy a menekülőket utól nem éri, körülbelül 10—15 lövést adott le rájuk. A lövések közül az egyik Káposzta Mihályt találta. A cseh-szlovák határőrök a súlyosan sebesült embert utólérték és puskatussal ütlegelve, arra akarták kényszeríteni, hogy velük cseh-szlovák területre menjen. A sebesült azonban pár lépés után a vérveszteségtől elalélt, összerogyott, mire a cseh-szlovák katonák puskatussal összeverték és anélkül, hogy első segélyben részesítették volna, otthagyták. A szerencsétlen embert másnap reggel mezei munkások lettek meg és vitték be a községbe, ahol orvosi segélyben részesült. A megindított hivatalos vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy a cseh járőr körülbelül 80—100 méter mélységben hatolt be magyar területre és itt adta le lövéseit a menekülőkre. A kilőtt cseh töltevényk hüvelyeit a helyszínen megtalálták. Az illetékes hatóságok a vizsgálatot megindították.

Mária Terézia márványlovából — cseh politikust faragnak.

A ledöntött Mária Terézia-szobor Pozsonyban megmaradt legnagyobb márványdarabjáról, a lo törzséből egy cseh szobrász kifaragja Tyrsnek, a cseh szokolmozgalom megalapítójának szobrát. A szobrot valószínűleg a Tyrsről elnevezett pozsonyi ligetben helyezik el.

A Belvárosi Váltóüzlet Rt., Budapest, VI., Teréz-körút. 37. osztálysorsjáték prospektusát megküldöttük lapunk összes előfizetőinek. Ajánljuk, hogy rendeljenek az új osztálysorsjátéka nyert sorsjegyet. A sorsjegyek árai: Egész 24 P, fél 12 P, negyed 6 P, nyolcad 3 P. Az első húzás kezdete 1932 október hó 20-ika.

„Baromfitömő-készülék”

8 éves múltja és több ezer elismerő levele igazolja tökéletességét, mert egy perc alatt tömhet vele libát és a fulladást ki van zárva. Olcsó! Kérjen árjegyzéket.

Cím: KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.

Levél katona barátomnak.

Megleltek könnyen,
elég ennyi rája:
közönvéd Bereczki,
szegedi kaszárnya.

Nem írok most sokat,
csupán annyit néki,
hogy egy barna kislány:
többé nem a régi.

Haza ne gondoljon,
nem várja itt senki,
katonadolog ez,
közönvéd, Bereczki!

Irta: CSÁRDÁS ERNŐ (Budapest.)

Podhradszky János tordasi ev. alesperes jubileumi ünnepe.

Podhradszky János ev. alesperes szeptember hó 4-én ünnepelte tordasi lelkesítő munkájának és szövetségi elnökségének huszonöt éves jubileumát. A tordasi ev. egyházközség diszkyüllés keretében emlékezett meg az ünnepelt érdeméről, amelyeket Tordas község lakossága erkölcsi és gazdasági érdekeinek védelme körül szerzett. A diszkyüllésen egymásután szó-láltak fel az egyházi, társadalmi és szövetségi intézmények, testületek képviselői és fejezték ki köszönetüket, hálájukat Podhradszky János előtt, aki minden téren odaadó, önzetlen munkásságot fejt ki. Táviratilag üdvözölte a jubilánst Balogh Elemér dr. felsőházi tag, a Hangya-központ vezérigazgatója, Dömötör László dr., a Hangya-központ ügyvezető igazgatója, továbbá a járás főszolgabírája, az egyházmegye főfelügyelője, esperese és még igen sokan mások.

Az ostálysorsjáték e hó 19-én megtartott zárhuzásán a 200.000 pengős főnyereményt a Belvárosi Váltóüzlet Rt. (Budapest, VI., Teréz-körút 37.) négy szerencsés vevője (vidéki kisgazdák) nyerte a 14925 számú sorsjeggyel.

Leleplezett boresempészek. A budapesti rendőrség újabb boresempészt leleplezett le. Megállapították, hogy Dengyel György ceglédi fuvaros, Stern Dezső ceglédi ügynök közvetítése révén megvesztegette Tóth József javadalmi őrt, aki azután a fogyasztási adó megfizetése nélkül engedte át a vámon Dengyel borszállítmányait. Stern ezenfelül még fogyasztási adó fizetéséről szóló bécéket is hamisított. Dengyelt, Stern-t és Tóthot a rendőrség letartóztatta. Gyánu merült fel még öt javadalmi őrrrel szemben is.

Vasuti katasztrófa 120 halottal. Az afrikai Dél-Algírban szeptember hó 14-én az utóbbi évek egyik legnagyobb vasuti katasztrófája történt, melynek eddig 120 halálos áldozata van. Flencen közelében történt a borzalmas szerencsétlenség. Összesen 510 idegen legionista utazott a vonaton, amely a mozdonyból, a szerkocsiból és 30 személyszállító-kocsiból állott. A katonaszállító vonat Turennes állomás előtt lezuhant a töltésről. Az utóbbi napok állandó esőzése folytán a töltés nem bírta el a vonat súlyát, a sín besüppedt s a hosszú vonat kisiklott. A vasuti kocsik nyolcvan méter mélységbe zuhantak és a völgykatonában az egész vonat: hatalmas romhalom. Az idegenlegionisták halálvonatának egyetlen tisztja utasa menekült meg csupán és azt is életveszélyesen súlyos sérülésekkel szállították kórházba.

Kivégezték Doumer elnök gyilkosát. Gorgulov Pált, Doumernek, a francia köztársaság elnökének gyilkosát, szeptember hó 14-én, hajnalban kivégezték. A kivégzést óriási érdeklődés kísérte; a kíváncsiak tizezrei leptek el a fogház környékét és sokan komoly pénzüsségeket áldoztak azért, hogy a környező házak ablakaiban, sőt a tetőkön helyet biztosítsanak maguknak. Gorgulov a guillotine alatt még felkiáltott: „Oroszország! Oroszország! Szegény hazám!”, de pillanatok mulva már a fűrészporos kosárba hullott a feje. Néhány perc múlva a holttestet elszállították, felmosták az utca kövezetét és szétszedték a nyaktóló állványzatát. A rendőrkordon feloszlott és a kíváncsi tömeg mohón lepte el a helyet, ahol már csak a frissen szórt homok jelölte, hol állott a guillotine.

Meteorkő Dombóváron. Ritka természeti tünemény szemlélői voltak a napokban este Dombóvár lakói. Az égbolt északi részén szokatlanul nagy meteor zuhant alá, mely hosszu sávban lila fényt terjesztett pályáján. majd fehér fényben szét pattant, miközben körülötte az égbolt lila fényben uszott.

A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi „Ferenc József” viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A „Ferenc József” keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Halálra zúzta magát a leghíresebb lengyel repülő. Zwirko lengyel kapitány, az 1932. évi Európa-körrepülés győztese, szeptember hó 12-én a csehszlovákiai Cierlicko közelében szerencsétlenül járt gépével és Wigura mérnökkel, kísérő konstruktőrével együtt életét vesztette. Zwirko kapitány a prágai repülőversenyre repült s ekkor történt a szerencsétlenség. A gép lezuhanás közben nekiütdött egy fának és pozdorjává tört. A két aviatikus holtteste borzalmas sebesüléseket mutat. A két holttest az odaütéstől mintegy száz méter távolságra repült el. Zwirko harmincéves volt.

Autókarambol érte a francia katonai attasét Debrecenben.

Szeptember hó 11-én, vasárnap délelőtt Louis de Vienne budapesti francia követ vezetésével Debrecenbe előkelő társaság érkezett, amelynek tagjai nagyobbrészt a budapesti külföldi követségek tisztikarához tartoznak. A vendégek délután három autóval elindultak a Hortobágyra. Az autókban helyet foglaltak de Vienne francia követ, Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter és felesége, de Sennerville őrnagy, francia katonai attasé és felesége, Herrenschildt francia kereskedelmi attasé, Back Pálné, Blechinger Hugó osztrák kereskedelmi attasé és Argyoropolusz görög követségi titkár. Amikor a három autó a Károly Ferenc József-ut és a Böszörményi-ut keresztezéséhez ért, hirtelen feltűnt egy villamoskocsi. A francia követ autója még átsiklott, de a második autó, amelyet Sennerville őrnagy vezetett legalább 50 kilométeres sebességgel, nekirohant a villamosnak, amely az autót egy villamosztophoz nyomta. A villamoskocsi kiugrott a sínekből, de nem fordult fel. Sennerville autójának karosszériája behorpadt s a kocsiiban ülő Sennerville-né karján és fején kisebb sérüléseket szenvedett. A harmadik autó idejében fékezett és így nem történt baja. A baleset helyére kivonultak a mentők és első segélyben részesítették a francia katonai attasé feleségét, akit azután a sebészeti klinikára szállítottak. Állapota nem súlyos, annyira, hogy a klinikát már el is hagyta. A rendőrség megállapította, hogy a szerencsétlenségért a villamoskocsi vezetője nem felelős, mert egészen lassan haladt. Sennerville őrnagy kijelentette, hogy nem vette észre a villamos közeledését és ezért szaladt bele autójával.

Szorongásban szenvedőknél az „Igmándi” víz válik be legjobban.

T. előfizetőinkhez!

Kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése szeptember hó 30-án lejár, hogy a mellékelt befizetési lapon az előfizetési díjakat hozzánk juttatni sziveskedjenek, ne hogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

negyedévre	2 P
félévre	4 P
egész évre	8 P

Mutatványszámot levelezőlap-kérésre készséggel küld a

KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., József-körút 5.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

26

IRTA: FÖLDES GÉZA

A ház belseje azonban nagyon is elárulta, hogy nincsen asszony a házban. Az özvegyi életet élő férfi háza lehet akármilyen rendes, onnan valami mégis mindig hiányzik. Lehet ez tiszta, állhatnak a butorok ott, ahová valamikor az asszony tette. Ezeket a férfi már kegyeletből sem meri másfelé helyezni, a belépő idegen mégis észreveszi, hogy itt nincsen asszony.

Sőt már megérezte maga Csomád ur is. Elmult pedig egy negyedszázada az özvegyiségének és most mégis eszébe jut sok minden. Ha ebéd után fáradtan lepihen, szenderegését nem fűszerezi az asszony halk lépése, szoknyájának édes suhogása. Nincsen, aki elfüggönyözze az ablakot, hogy pihenőjét semmi se zavarja.

Ki törődik a kedvenc ételleivel? Ki figyel, hogy milyen az étvágya? Senki. Ehetik, ha éhes, ihatik, ha szomjas. Senki sem biztatja: egyék még! Senki sem inti, mikor elég.

Lehet levert, beteg. Nincsen, aki aggódva lesse: nem lesz-e ebből komolyabb baj?

És csodálatos, Csomád ur ezeket csak most kezdi igazán érezni. S mint olyan ember, aki ha valamit meggondolt, azzal mindig komolyabban foglalkozik, ezen is mélyebben kezdett gondolkodni.

Telik, rohan az idő. Szalad a Csomád ur feje felett is. Már jól behaladt a hatvanas éveibe. Egyik-másik ismerőse az öregek közé kezdi számítani. Ő ugyan még nem érzi az öregséget. Ereiben még ifjan pezseg a vér. Egészséges, mint a makk.

Már rég belátta, hogy kár volt ifju éveit így pazarolni. Sajnálja, hogy jóakaróinak a tanácsát a maga idejében meg nem fogadta. De ami késik, nem mulik.

S aztán ha az Isten rátekintene, talán... még fia is lehetne. Miért ne? Hányan érték ezt meg ilyen koru emberek. Miért lenne csak ő a kivétel?

Egyszerre csak azon vette magát észre, hogy emlékezete tábláján nőismerőseit vonultatja el. Méregette valamennyit, de szomorúan állapította meg, hogy akit ő szeretne, az nem áll vele szóba s aki meg szóba állana, az neki nem kell.

Ez bizony baj. Ilyenformán ebből semmi sem lesz. Azt, hogy társaságban kedveltesse magát, neveltségnek gondolta. Ő már a nőkre nem vethet vágyakozó szerelmes pillantásokat, nem udvarolhat. Az idő eljárt.

De ha így nem ment, miért ne mehetne más-ként? Az ujságok apróhirdetéseit tele vannak hangzatos házassági hirdetésekkel. Ott van valamennyi hirdetés alatt a közvetítő neve és címe. Csak írni kell egy ilyennek az azonnal ajánl ez neki is valakit. Talán a legjobb lesz ezekhez folyamodni.

Még jól meg sem gondolta, már megborzadt ettől az üzlettől. Jutalékot, cenzálpénzt fizessen a feleségéért, mint ahogy cenzálpénzt ad a lókupecnek, mert kedvére való lovat szerzett?

Ez így elgondolva is borzalmas. Eközben a hirdetéseket tovább olvasta. Van, aki azzal kérkedik, mekkora a hozománya. Van, aki a főztjét magasztalja, sőt olyan is van, aki a csendes családi tűzhely után vágyakozik.

Erre Csomád ur nagyon elgondolkozott. Hol is hallotta ő ezt utoljára?... Igen, igen, Ráki is erre vágyódott... Vajjon megtalálta-e?...

Még más hirdetés is van az ujságban, de ime, egyik egészen másként hangzik:

(Folytatjuk.)

Őszi szél.

*Komor, borongós őszi délután,
Sárgul a leve a jegenyefán.
Káresu sudarát megüti a szél,
Repül szerteszét a sok faterél.
Ahogy leperog, zizegve, hullva,
Magával ragadja, viszi, fujja
Az őszi szél.*

*Suhogva rohan végig a tájon,
Fütyörész a megkopasztott fákon
S mindenem, mi utjába akad,
Nyomán mindennütt hervadás marad.
Nem kimél semmit, nem ismer szépet:
Sepri a tarka, virágos rétet
Az őszi szél.*

*Forgatagába kerül a madár:
Számára nincs trüfoni határ!
Fütyörészre hirdeti a telet,
Végigborzol sok kis házfedelet.
Suhog a paloták márvány falain,
Keresztül fúj a koldus rongyain,
Az őszi szél.*

*Megsemmisít sok szép tarka képet,
Viszi a sok-sok nyári emléket...
Elszall sok álom... mint a faterél!
Ha meg-megrázza a lombját a szél,
Ahogy tovaszál, peregre, hullva,
Ki tudja, merre ragadja, fujja
Az őszi szél...!!*

Irtá: KERESZTURI KÁROLY (Murakeresztur).

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szombaton, szeptember hó 24-én. Állat- és kirakodóvásár: Békés.

Vasárnap, szeptember hó 25-én. Állat- és kirakodóvásár: Békés, Debrecen.

Hétfőn, szeptember hó 26-án. Állat- és kirakodóvásár: Alap, Dunavecse, Eresi, Hercegfalva, Jászkarajenő, Káloz, Kömlő, Mátészalka, Nagyigmándi, Pétervársára, Püspöknádasd, Sajószentpéter, Vámosmikola. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Gödre, Karcag, Nagyberki, Nova, Szeghalom, Szigetvár. — **Marha- és kirakodóvásár:** Szentgotthárd. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Tiszadob.

ARANY
is csak akkor érték, ha van hozzá jó
EGÉSZSÉG.

Az Igmándi viz hárszalvétli anyagával mindenütt kapható!

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a jó közérzés mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ

Szorulásban szenvedőknél, **emésztési** hiányoknál pedig

Schmidthauer természetes

Igmándi

keserűvíze válik be legjobban.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Nagyot húzott a kötélén

(Beküldte Szücs János Örkényből.)

2. Szórejtvény.

III muzsika testrész

Beküldte Boda Mariska Törökszentmiklósról.)

3. Szórejtvény.

dialógus aj
(-eszéd)

(Beküldte Gergye Ferenc Felsőmocsoládról.)

4. Szórejtvény.

80 éves Y
GGGGG

(Beküldte Sziklay Edé Bozsokról.)

5. Szórejtvény.

fa vásárol zúz
(ö-e)

(Beküldte Kuttor Barna Sajókazineről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 42-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 36-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Ujság. 2. Szórejtvény: Délibáb. 3. Szórejtvény: Kinizsi Pál. 4. Szórejtvény: Borsajtó. 5. Szórejtvény: Eggyé lenni az Egységspártban, biztos lehetsz Nagy-Magyarországban.

Megfejtették: Kovács Bálint, Ifj. Kún Mihály, Kiss István, Wieser Béla, Biró Irén, Biss Mancsi, László Márton, Husztk Zoltán, Szűcs Ferenc, Tóth Béla, Szepessy Mihály, Márkus Gizella, Bátky Gábor, Mohos Gyula.

Jutalomkönyvet nyertek: László Márton (Budapest), Bátky Gábor (Mátyásföld), Mohos Gyula (Szentes).

A 37-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. J. Szikszó. Versét — bár őszinte érzés fűti át — terjedelmes volta miatt, nem közölhetjük.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Lesz-e az idén földadóelengedés? Sokallom az az adómat, hová forduljak? 2. Új házam van, adómentes, az idén pedig, mint időiglenesen adómentes házra kivettek 5.60 pengőt, kötelek vagnok ezt megfizetni? (3037. előfizető.) — **Felelet:** 1. Még e kérdésben nincs döntés, valószínűleg lesz. Kivetett adóját, ha sokallja, a kivételtől számított 15 napon belül fellebbezzen meg az illetékes adófelszámolási bizottsághoz. 2. Az adómentesség csak az egyenes adókra vonatkozik, községi pótdadót stb. kivételnek és ezt meg is kell fizetnie.

Kérdés: Melyik gazdasági iskolába iratkozhatok be négy középiskolával? (9114. számú előfizető.) — **Felelet:** Ilyen iskola van Szarvason; címe: „M. kir. Tessedik Sámuel Középfoku Gazdasági Tanintézet“. Az oktatás november elején kezdődik; a tanulmányi idő négy évfolyam. A végbizonysítvány tulajdonosa: „képesített gazda“. Önkéntességre jogosít. Tessék az iskola igazgatóságához fordulni a felvétel időpontját illető kérdésével, válaszbélyeggel ellátott levélben.

Kérdés: Hol van hazánkban szénkéneggyár? (K. I.) — **Felelet:** Állami szénkéneggyár, Balatonederics; Magyar Szénkéneggyár Rt., Budapest, V., Zoltán-utca 6.

B. A., Telkibánya. A sokgyermekes anyák jutalmazása egyszer egy esztendőben, Szent István-hetében történik. A jutalmazást társadalmi úton készítik elő. Vármegyénként van egy-egy bizottság, mely kiválasztja a jutalmazásra érdemeiket.

D. M., Dombegyháza. A banküzlet teljesen helyesen járt el; ugyanis minden nyereséménynek 20 százalékát levonásba hozzák az államkincstár javára. Ön tehát nyolcad sorsjegyével a levonás után csak 15 pengőt kaphat; vagyis a betét összegét. Második kérdésére később küldünk választ.

2666. számú előfizető. Laptudósító bárki lehet, aki erre rátermett. A nagy fővárosi lapok a jelentősebb vidéki városokban tartanak tudósítót szerény javadalmazással, rendszeren olyat, aki egy-egy vidéki városban megjelenő lapnak is munkatársa. A vidéki hírszolgát a fővárosi lapok rendszerint a vidéken megjelenő lapokból veszik át, ezért nincs szükségük arra, hogy minden helyen — például községekben — állandó tudósítót tartsanak. A volt miniszterelnök lakáscíme: Budapest, VIII., Észterházy-utca 25. Megszólítása: „Kegyelmes Úram“. A levélre 20 filléres bélyeget kell ragasztani. Vidékről beküldött verseket minden lap közöl, ha a vers jó. A kérdezett verskötetet nem ismerjük. A „Magyar Akadémiai Helyesírás“ című füzet ára: 1 pengő. Kapható kiadóhivatalunkban a pénz és 20 fillér postaköltség előzetes beküldése mellett.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 19-én.)

GABONATŐZSDE KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik Budapesten.

Buza, tiszta 76 kg-os 13.45—13.65, 77 kg-os 13.65—13.90, 78-as 13.80—14.05, 79-es 14.00—14.20, 80-as 14.05—14.35; felsőtiszai és

jászai 76 kg-os 13.10—13.35, 77-es 13.30—13.50, 78-as 13.45—13.65, 79-es 13.60—13.80, 80-as 13.70—13.90; fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 76 kg-os 12.65—12.85, 77-es 12.85—13.00, 78-as 13.00—13.15, 79-es 13.15—13.25, 80-as 13.25—13.40. — *Rozs* pestvidéki 7.25—7.35, egyéb rozs 7.40—7.55, *árpa* takarmány, elsőrendű 9.50—9.60, takarmány, másodrendű 9.20—9.50, felvidéki sörárpa 11.50—13.00, egyéb sörárpa 10.50—11.50, *zab*, elsőrendű 10.20—10.40, másodrendű 10.00—10.20, *korpa* 7.25—7.40, *8-as liszt* 10.75—11.25, *repece* 21.00—24.50, *lucerna* 65—74, *lóhere* 70—76, *szószösbükköny* 18—20, *lenmag* elsőrendű 26.50—27, másodrendű 23.50—24, *kék mák* 80—82, *Viktória borsó* 17—20, *expressz borsó* 17—18, *őszi borsó* 12—13, *száritott répaszélet* 12—12.25, *lencse*, *kisszemű* 20—22, *nagyszemű* 24—33 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 12.81—12.82, márciusra 14.18—14.20. *Rozs* októberre 8.00—8.05, márciusra 9.25—9.27. *Tengeri májusra* 8.80—8.82 pengő métermázsánként.

A készáruipiac és határidőipiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r. t. jelentése.) Lóheremag. A belföldi és főleg az erdélyi kínálat erősödése és a külföldi gyengébb érdeklődés következtében az árak tovább csökkentek. Az irányzat Németországban is erősen ellanyhult. *Lucernamag.* A belföldi héten piacra került tételek túlnyomólag elsőrendűek, a külföldi elhelyezés nem volt nagymérvű, az árak lemorzsolódtak. *Fehérhere.* Svédheremes, világoszínű, elsőrendű, ára a piac helyzetéhez mért áron kisebb tételekben értékesíthető. *Szószösbükköny* iránt külföldről is valamivel jobb érdeklődés mutatkozik. *Kölesfélék* a beérkezett jelentések szerint igen jó termést szolgáltatnak, erre vall, hogy nagy tételeket ajánlanak, de vételkedv nem igen mutatkozik. *Gazdák részéről ősziborsónak, szószösbükkönynek, panonbükknöknek, fűmagnak* még jó kereslete van. — *A budapesti drús értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilónként nyersáruért budapesti paritásban:* *repece* 24—24.50, *lucerna* 65—72, *lóhere* 72—78, *szószösbükköny* 18—20 pengő.

Ábraktakarmánypiac. Árpakorpa 8, borsóhéj 8, borsókorpa 7.50, buzakonkoly 9, konkolydara 9.50, lenmagpokácsa 16.50, napraforgópokácsa 15.50, repecepokácsa 10, rozskonkoly 8.50, rozskorpa 8, rozsocsu 7, rozstakarmányliszt 11, szójabab-pogácsaliszt nagyban 23, szójabab-pogácsaliszt kicsinyben 25, tökmagpokácsa 19 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4.50—5.30, harmadrendű esomagolásra 3—4.25, sarjuszéna 3.80, muharzéna 4.20—5.10, lucernaszéna 6—7, lucerna és muharkeverék 5, alomszalma, elsőrendű 3.50—3.80, másodrendű 3.10, zsupszalma kévéknél 0.35 pengő métermázsánként.

Cirokszál takaré szalma átlagárban 18—20, bélésszalma átlagárban 6—8 pengő métermázsánként.

Szurómarhavásár. Élis borjúk, belföldi szopás, elsőrendű 0.75—0.86, kivételesen 0.94, másodrendű 0.66—0.74, harmadrendű 0.50—0.64 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kistogasz ürök, pároként 100 kg, vagy azon felüli súlyban 40—45 fillér, gazdaságban, etetés-itatás után mázsával.

Vágómarhavásár. Ökör, közép 40—48, gyenge 24—31, bika legjobb 42—52, gyenge 24—31, tehén, közép 34—46, gyenge 24—32, növendék 30—46, esontoznivaló 14—24 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű 100—110, közép 114—122, nehéz 122—124, keresztetett 118 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 30—80, nehéz igaz kocsiló 200—420, könnyű 140—220, számár 30—90, alárendelt minőségű lovak 45—180, vágólovak 25—160 pengő darabonként.

Gyapju. A gyapjúüzletben az irányzat szilárd maradt. A fizetett árak, különösen a jól kezelt elsőrendű uradalmi tételeknél, némi emelkedést is mutattak.

Nyersbőr. Marhabőrök minden súlyban, magyar 0.50, tarka 0.60, borjúbőr rövid lábbal 0.75 pengő kilogrammonként.

Husvásár. *Marhabus* a nyílt piacokon: Rostályos, vastaghátszín, felsál, fehérpesenye, stb. 120—220, fartő, lapocka, puhahátszín 120—220, esontos oldalas, tarja szegye 100—160, szegye 80—120, gulyásnak való 60—120, nyelvi 150—200. — *Borjúbus:* Felszeletelt comb 200—260, sütni való 100—220, pörköltnek való 60—120. — *Juh- és báránybus:* Juhcomb 140—180, gerinc, lapocka 120—140, pörköltnek való 80—120. — *Sertésbus:* Friss karaj 180—260, comb, tarja, lapocka 168—190, oldalas 130—160, füstöltkaraj, lapocka, tarja, oldalas 150—320, olvasztani való szalonna 186—220, sózott kenyérszalonna 188—220, füstölt 200—240, hárj 196—230, tepertő zsíros 180—240, sertészsír 200—220 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Tyúk 180—320, csirke 80—250, ruca 150—250 fillér darabonként, ludmáj 400—800 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Teatojás 7—8, főző 6—7 fillér darabonként.

Vad. *A nyílt piacokon:* Szarvascomb 200, gerinc 300, lapocka 100, egyéb 40—60, őzgerinc 350, comb 200, egyéb 50 fillér kilogrammonként; nyúl bőrbén 300—350, fogoly 50—120 fillér darabonként.

Hal. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Harcsa 280—400, ponty 200—280, kárász 100—140 fillér kilogrammonként. — *Rák* 10—80 fillér darabonként, nagyság szerint.

Tej és tejtermékek. *A nyílt piacokon:* Teljes tej 34, lefölözött 10, aludttej 100, tejszín 180—280, tejföl 120—200 fillér literenként, centrifugált teavaj tömbben 260—300, 10 dkg-os csomagolásban 320—380, főző vaj 240—260, szedett vidéki 240—260, tehénturó 70—120, sovány tehénturó 36—60, juhturó 200—280, kevertturó 160—200, juhsajt 180—220, hazai ementáli sajt 280—400, hazai trappista 180—280 fillér kilogrammonként.

Liszt. *A nyílt piacokon:* Buzadara 46—50. Duplanullás finom tészta 40—44, nullás 38—44, kettős főző 38—40, négyes kenyérliszt 36—38, hatos 36 fillér kilogrammonként.

Száraz főzélék és száraz tészta. *A nyílt piacokon:* Lencse 32—80, hántolt feles borsó 46—80, aprószemű fehér bab 24—32, nagyszemű 44—100, színes 34—48, finom árpakása 70—100, durva 46—48 fillér kilogrammonként.

Zöldség. *A nyílt piacokon:* Sárgarépa csomója 2—12, petrezselyem 2—10, zeller darabja 2—8, kalarábé kilogrammja 16—20, karfiol 30—80, makói vöröshagyma 10—14, közönséges 7—12 fokhagyma 40—80, cékla 10—24, fejeskáposzta 5—12, savanyított káposzta 26—32, keltkáposzta 5—12, vöröskáposzta 14—26, fejjalátá darabja 6—12, fodrossalátá 20—30, tormá 60—180, őszi rózsaburgonya 7—9, nyári 10—12, Ella 6—8, kifli 16—24, tömör csiperkegomba 200—300, szegfűgomba 240, éti vargánya 240, száritott gomba 1000, fekete-retek 6—20, hónapos savanyított való úgorka 16—36, salátának való 8—16, kovászos 30—40, zöldpaprika, kicsi 8—14, nagy 6—16, főzőtök 6—14, gyalult 16—20, zöldbab, hazai 12—30, vajból 10—24, kifejtett 20—50, zöldborsó, hüvelyes 28—60, kifejtett 60—160, paradicsom 6—10, konzerv litérje 80—100, sóska 8—16, paraj tisztított 14—20 fillér kilogrammonként, zöld tengerisék darabonként 2—6 fillér.

Gyümölcs. *A nyílt piacokon:* Nemes fajlama 60—120, közönséges 16—50, fajtörte 80—140, közönséges 20—80, befőzni való 40—60, vörös szilva 8—20, besztecelt szilva 16—36, kék magvaváló 28—40, ringló 50—80, befőzni való ringló 28—40, magvaváló őszibarack 40—100, nem magvaváló 26—140, befőzni való 35—80, esemegezhető 32—60, közönséges szőlő 18—30, fajtörögdiénye 6—12, közönséges 4—6, fajsárga 8—18, közönséges 4—10, szilvaz 96—160, gyümölesz 140—360, dióbél 340—440, mogyoró, héjazott 320—480, mandula, héjazott 440—660 fillér kilogrammonként, citrom 10—14 fillér darabonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. *A nyílt piacokon:* Édes nemespaprika 320—360, félédes, gulyás 240—320, rózsapaprika 200—280, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 88—100, pergetett méz 120—140, háziszappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. *Termelői árak Gyúgyon:* Csöves paprika füzérenként 0.90—1.35, édesnemes paprika 0.90—1.20, félédes paprika 0.65—0.75, elsőrendű paprika 0.40—0.50, másodrendű paprika 0.30—0.35, harmadrendű paprika 0.25—0.30 pengő. *Kalocsán:* Csöves paprika 0.30—0.35, édesnemes paprika 0.90—1.05, rózsapaprika 0.55—0.60, másodrendű paprika 0.20—0.25, harmadrendű paprika 0.10—0.21 pengő kilogrammonként.

Borpiac. Az öbörkészetek az utolsó időben meglehetősen elfogytak, általában emelkedő árak mellett. Jelenleg falusi áruért 1—1.20 pengőig, urasági tételekért 1.40—1.60 pengőig fizetnek hektoliterfokonként, jobb minőségű áru még drágább. A szüreti kilátások nem egyformák. Átlagban a mennyiséget legalább 30 százalékkal kisebbre becsülik, mint a múlt évben. A minőség, amennyiben a jó idő továbbra is tart, igen jó is lehet. Korai mustokért 12—14 pengőt kérnek hektoliterenként az állomások.

Szesz- és szeszestanolok. A fogyasztási szesz árának 100 pengővel való leszállítása folytán a szeszüzletben e héten nagyobb forgalom volt, az összes szeszkatagóriákban élénk volt a vételkedv. A detallforgalomban finomított szesz 10 hl vételnél 168 P n, 5hl vételnél 170 P n, 3 hl vételnél 174 P n kelt el adó nélkül + forgalmi adó. Vidéki állomásokra a jegyzés 2 P-vel olcsóbb az szeszgyári állomások. **Gyümöleszpálka.** Jobb kereslet mellett törköly változatlan áron, seprőpálka 2.80—2.90, eperpálka 2.90—3, szilviorium, nyári áru 3.60—3.70, szilviorium, kék áru 4.20—4.30 P, III. táblázat + 3 százalékos forgalmi adó.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi szeptember hó 19-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól, akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben levő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél több kerül egy darab:* Angol font 19.75 (20.15); dollár 5.70 (5.73); hollandi forint 2.29 (2.31); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — *Egy pengőnél kevesebb kerül egy darab:* Csehkorona 16.94 (17.04); francia frank 22.30 (22.50); szerb dinár 9.82 (9.98); oláh leu 3.46 (3.56); lengyel zloty 63.95 (64.45); olasz líra 29.90 (30.20) fillér.

Színarany kilogrammja 4920 (4930) pengő. **Napoleon-arany darabja** 29.80 (30) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDIA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.